

vaná neměla přímého úmyslu požadovati za hrách cenu zřejmě přemrštěnou, že však spáchala čin svůj cum dolo eventuali, neboť bylo její povinností do účtu nahlédnouti a uvésti prodejní cenu v soulad s cenou nákupní a, opomenula-li to, mohla předvídati, že jednání její může míti za následek, že cena jí požadovaná bude zřejmě přemrštěna; jestliže přes toto vědomí neuvedla cenu za hrách požadovanou v soulad s cenou nákupní a požadovala cenu zřejmě přemrštěnou, jest za své jednání trestně zodpovědna, neboť tento její úmysl (dolus eventualis) stačí ke skutkové povaze přestupku §u 7 zákona o lichvě.

Tímto rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Jičíně byl porušen zákon v ustanovení §u 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Přestupek podle §u 7 zákona jest přestupkem čistě dolosním, při němž pachatel musí míti vědomí, že cena jím požadovaná jest cenou zřejmě přemrštěnou, a přímý úmysl využívatí mimořádných válečných nebo válkou způsobených poměrů. Tohoto úmyslu, alespoň pokud směřuje k požadování přemrštěné ceny, jak odvolací soud sám uvádí, obžalovaná neměla; zavinění shledává v tom, že do účtu jí obchodníkem O-ou, od něhož ono zboží koupila, nenahlédla, a v tom vidí odvolací soud dolus eventualis, poněvadž prý mohla předvídati, že její opomenutí může míti za následek, že cena jí požadovaná bude zřejmě přemrštěná. V tom však, že obžalovaná nenahlédla do nákupního účtu, by podle něho mohla správně určití prodejní cenu podle ceny nákupní, lze spatřovati pouhé opomenutí, nikoli však jednání úmyslné, tedy žádný dolus eventualis ani indirectus, jenž by vždy vyžadoval úmysl vztahující se k jednání, z něhož zlo obyčejně pochází nebo snadno může vzejítí; ani takového jiného zlého úmyslu odvolací rozsudek nezjišťuje. Bylo proto při správném výkladu zákona obžalovanou pro nedostatek skutkové podstaty činu jí za vinu kladeného z obžaloby sprostí. Z těchto úvah bylo zmateční stížnosti generální prokuratury, ve smyslu §u 33 tr. ř. vyhověti a podle §u 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2500.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Postoupení bytu pod podmínkou, že bude odkoupen nábytek za přemrštěnou cenu (§ 8 zákona).

Na činy, spáchané před účinností zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n., nelze použití ustanovení tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 8. října 1926, Zm I 297/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 14. dubna 1926, jímž byla obžalovaná podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin podle §u 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., pokud se týče článku I. čís. 1 b) zá-

kona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. a §u 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Předdeslati dlužno, že čin, kladený obžalované za vinu, byl spáchán v roce 1922 a že tudíž nemůže býti posuzován podle zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n., jímž byla změněna některá zákonná ustanovení o trestání válečné lichvy, pokud tímto zákonem byly vytvořeny některé nové skutkové podstaty. Zákon ten nabyt účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dne 29. dubna 1924 a nemá zpětné platnosti. Sluší proto tento případ posuzovati toliko podle předpisů zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Obžaloba viní obžalovanou z přečinu podle §u 8 tohoto zákona, spáchaného prý tím, že za okolností, vytčených v tomto ustanovení, žádala, pokud se týče dala sobě poskytovat částky zřejmě přemrštěné z a p r o p ů j č e n í věcí movitých, sloužících k ukojení životních potřeb lidí, při čemž převyšoval neoprávněný zisk, jehož bylo trestným činem dosaženo, 2000 Kč. V důvodech však obžaloba uvádí, že obžalovaná nabízela Františku Sch-ovi byt za roční nájemné 480 Kč s podmínkou, že Sch. jí z a p l a t í z a n á b y t e k v bytě tom se nalézající 8000 Kč, na kteroužto podmínku Sch. přistoupil, nemaje možnosti najíti jiný byt. Obžaloba doličuje, že nábytek měl cenu nejvýše 5500 Kč a že co do více požadované ceny — 2500 Kč — jest požadovaná cena přemrštěna. Z toho jest zřejmo, že obžaloba ve skutečnosti neklade obžalované za vinu, že, využívajíc mimořádných poměrů vyvolaných válkou, žádala nebo dala sobě poskytnouti přemrštěnou částku z a p r o p ů j č e n í věcí movitých, nýbrž že jí v pravdě vini z předražování po rozumu §u 7 lichevního zákona, spáchaného požadováním zřejmě přemrštěné ceny za předmět potřeby, neboť nešlo o propůjčení nábytku, nýbrž o jeho p r o d e j, jak také napadený rozsudek zjišťuje. Napadený rozsudek, jímž byla obžalovaná sprostěna z obžaloby pro onen trestný čin, jest však po formální stránce tak vadný, že jej nelze přezkoumati. Buduje sprostňující výrok na zjištění, že v ceně nábytku 8.000 Kč, požadované obžalovanou, bylo částečně obsaženo i odškodnění za nízké nájemné za byt 40 Kč měsíčně. Zjištění to jest formálně vadným, jelikož nalézací soud pro ně neuvádí vůbec důvodů, ačkoliv byl povinen tak učiniti tím spíše, když obžalovaná důsledně popírala, že byt pronajala, poukazujíc k tomu, že užívání domu náleží její matce Marii L-ové, že jí patří pouze jedna čtvrtina domu, kdežto tři čtvrtiny patří matce, která s původně zamýšleným p r o n a j m u t í m nábytku nebyla srozuměna, nýbrž trvala na tom, že obžalovaná svůj byt musí odevzdati prázdný, a pak sama přenechala nájem bytu Sch-ovi. K těmto skutečnostem, rozhodným pro řešení otázky zřejmě přemrštěnosti požadované ceny za nábytek, jakož i otázky zavinění obžalované po stránce subjektivní, nalézací soud vůbec nepřihlížel.

Rozsudek však též sám sobě odporuje, nebo výrok jeho jest v tom směru aspoň nejasný. Zjišťujeť se jednak, že Marie L-ová, nikoliv obžalovaná, přenechala Františku Sch-ovi nájem bytu za 40 Kč měsíčně, jednak že v ceně nábytku obžalovaná požadované bylo částečně obsaženo i odškodnění za nízké nájemné, čímž aspoň skrytě zjišťuje, že obžalovaná požadovala nájemné za byt, pokud se týče pronajala byt buď jménem svým, buď jménem své matky, anebo se souhlasem matky. Že okolnost, zda byla obžalovaná pronajimatelkou čili nic, byla pro řešení otázky viny důležitou, netřeba zvlášť odůvodňovati. Výrok o přiměřenosti požadované ceny za nábytek jest posléze formálně vadným též proto, že znalec v přípravném vyhledávání zdůraznil, že nábytek lze odhadnouti nanejvýše na 5.500 Kč vzhledem na nízké nájemné a na okolnost, že nájemník dostal s nábytkem i vhodný byt bez zvýšení nájemného, kdežto u hlavního přeličení — ovšem bez dalšího odůvodnění — udal, že lze z těchto důvodů přičísti k ceně nábytku 5.628 Kč ještě 1500 Kč. Z toho vychází, že znalec sám jest názoru, že již v ceně 5.500 Kč po případě 7128 Kč jest obsaženo jakési odškodnění za nízké nájemné a za to, že byt byl pronajat. I tuto rozhodnou okolnost nalézací soud přehlíží. Z těchto důvodů bylo zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu své stolice k novému projednání a rozhodnutí. Pokud se vývody zmateční stížnosti zabývají i otázkou přemrštěnosti ve smyslu § 24 b) novely k lichevnímu zákonu, nebylo ovšem podle toho, co bylo úvodem řečeno, možno se jimi zabývati. Při novém projednání věci bude tedy nalézacímu soudu uvažovati, zda jest cena obžalovanou za nábytek požadovaná s hlediska §u 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. zřejmě přemrštěna, po případě zda neoprávněný zisk obžalované převyšoval 2000 Kč, po subjektivní stránce pak, zda si toho obžalovaná byla vědoma. Při uvažování o tomto vědomí obžalované bude soudu po případě přihlížeti i k tomu, zda obžalovaná, požadujíc za nábytek vyšší cenu, nepočítala snad i s tím, že dala zavést do bytu před svým vystěhováním elektrické osvětlení, vybílení kuchyň a zříditi kamna, což jí stálo přes 500 Kč, a že přenecháním levného bytu poskytla Františku Sch-ovi značnou výhodu. Posléze bude nalézacímu soudu uvažovati i o otázce případného promlčení trestného činu.

Čís. 2501.

Zbrojní patent (ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák.).

Skutková podstata §u 3 zákona předpokládá počet zbraní, který nejen přesahuje vykázanou potřebu, nýbrž i odůvodňuje podezření zneužití; nestačí po případě ani více zbraní (pět), nebyly-li zjištěny konkrétní okolnosti ono podezření opodstatňující.

(Rozh. ze dne 8. října 1926, Zm I 357/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 7. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem pod-